

על "דצח ילדים בידי הוריהם"

מאת ד"ר לימור עציוני*, הוצאה נבו

התיחסות נפרדת לעברת הניסין לרחוב ילדים בידי הורים ואימוץ חוקת חוף מבטחים בישואל.

חוקי חוף מבטחים ווקקו בכל מדיניות ארץ הארץ בעקבות עליה מגמתית ומדינה במספרם של מקורי הנטישה והרצת של ילדים סמוך למועד לידתם ובוחדים הסמכים לאחר הלידה. המדינות דאגו לחוק ולהפעיל חקיקה ספציפית כדי לתת מענה יעיל יותר לתופעה של נטישת היילודים או חלופין – רצחחים.

ב-1999 הייתה טקס המדינה הראשונה שענינה בחיקקה את "חוקת משה בתינוק" – חוק חוף מבטחים המעודד אמהות במשבר למסור את ילודיהן ב擢ה בטוחה ומוסדרת לרשותו החוק על מנת שאלה ידאו לטיפול בהם עד המשטם בבית חדש וקובע, במקום שיינטשו או חמור מכיך. כיום מעוננים חוקי חוף מבטחים בכל 50 המדינות בארה"ב לאוירוס. באופן כללי, חוקי חוף מבטחים אפשרים להורה או שלחו להישאר אונומיים וחסינים מתביעה משפטית בגין נטישה או הזנחה בתמורה להשارة היילוד באחד המקומות המיעדים לכך על פי חוק.

ኒצנים הראשונים בכוון הרואי נראים בדוח וינטר משנת 2010 אשר פרט תכנית פוליה משותפת לאיתור ילדים בסיכון וכי צד על המערכות המאזרות השונות לפעול כשליד כזה אחר. נקבע בו כי היררכות מחודשת וחכמה של מערך שירותים ביון-משרדית עשויה הייתה בהחלטה לפתח מערכת איתור והגנה לילדים בסכמה שתתבסס על חקיקה מתאימה ותאפשר העברת מידע בין-משרדית ובין-שירותות, דבר שהיה בלתי אפשרי בעבר. יתרה מכך, הציגו, כי האחריות על מניעה ואיתור מצבי סכנה חייבות להיות

השתקפות החבירה במשמעות הרצת של הילדים. מטרת ספר זה הינה העלתה המודעות החברתית והמשפטית לתופעת רצח ילדים בידי הורים והוא יצירות כללים אשר ימנעו את הרצת הבאה.

מקדמת דנא שניויים חברותיים קדמו לשינויים משפטיים. ביום, לאחר התגברות התופעה והסלידה ממנה בקרב הציבור, ברצוני להציג את הסוגיה בכך כדי לתת מענה ראוי לקרובנות שנותרו בחיים (בן/בת הזוג ושאר המשפחה) ולאלו שלא, ילדים רכים בשנים שהווים נגדו באכזריות על ידי מי שהיו אמורים לגדים ולטפסים ולהעניק להם אהבה והגנה.

מטרת המחקר בספר זה הינה להעלות את המודעות החברתית והמשפטית ולהציג כללים שישו למונע את הנסיבות הרכחה הבא בקרב ילדים הישנות מהרצתם בקשר לדיון בסיכון. הדבר נעשה דרך חיפוי המציאות הממצאים והצעות שהעלית לרפורמות חקיקה ראיות כגון החמרת הענישה, ביטול סעיפים בחוק המקלים עם ההורה הרוצח וייצירת כללים ברורים בנושא הורים מתייחסים, מדיניות רוחה, מענה לסוגיות אי-שפויות הדעתה של שיפור הגזע, בששה פחדר מעונש על ניאור או מזירות. מניתוח הרקע ההיסטורי והתרבותי שיפורט להלן עולה שעוני, אין-ידיוזאיל או של החברה, מללא תפקיד חשוב בשאלת אם יותר לילד לחיות אם לאו. אם ביצירות הספרות, לעומת זאת, המיע נשלט על ידי רגשות –icus, קנא, בושה, נקם – המשקפים את התקופה והתרבות שבו נכתבו.

רשימה ארוכה ומגוונת של הסברים הסבירים לתופעה של רצח ילדים בידי הורים מלבדה של התופעה לובשת פנים שונות בתרבויות שונות. רצח ילדים הוא תופעה שנילה כגיל האנושות. היא מופיעה בכל התרבות ומלגמת את הנורמות והניואנסים של כל תרבות ותרבות לאורך ההיסטוריה. בעת העתיקה היו מקרי רצח של ילדים פרקטיקה חוקית ביוון, במטופוטמיה ובromo, באמצעות הגבלה הריבוי הטבעי ולהשחת הגזע. מעצימים אריכיאולוגיים מראים שהקרבת ילדים הייתה מהנה שגור בקרוב עמיס כגון הוויינגים, הקלטים האירים, הגאלים והפנינים וכן בחברה הכלנית הקדומה.

עציוני סוקר את תופעת רצח ילדים בידי הורים, כפי שהיא בא לאורך ההיסטוריה, במקומות שונים ברחבי העולם ובמדינות ישראלי. עד לעידן המודרני נהגה החברה המערבית להאמין כי רצח ילדים הנזו התרבות יהודית למדינת העולם מחוות התרבות שאין מערבית ושהתרבות המערבית לא רצתה את צעריה. בום, מחקרים שנערכו במשך מאות שנים מוכחים שאמונה זו בטוענת יסודה וכי גם בני החברה המערבית רצחו את דור העתיד שלהם, אם כמו ידיהם ואם על ידי השמת ילדים הם מבצע שיבטיה את מותם. מדובר בתופעה המוכרת מחר האנושות ועד ימינו ואשר מידה גדלו באופן ניכר בשני העשורים האחרונים.

* ד"ר לימור עציוני הינה מרצה מובקשת באקדמיה וסגנית דיקאן המרכז האקדמי שערוי מדע ומשפט. היא נחשבת לסמכתה צפוי, הוא מש夸 את החברה שבה הוא מתרחש, והוא מתבצע על ידי אבות ואימהות אחד. הניסיבות משתנות, אך הגורם המרכזי הוא המשפט בישראל על כל ערכאותיו.

המשך עמ' 46 / על "רצח ילדים בידי הויריהם

המשאים החברתיים והמשפטיים לטיפול עמוק בתופעה זו מתוך אמונה כי ניתן לאטור את הקורבן הבא ולהציגו. הפתורנות הם כל מערכתים ופונונים לכל רבד החברה הישראלית. פתרונות המציעים של ישראלית ובעיקר שידוד מערכות פועלות כליל במדינת ישראל בדומה לנעשה בעולם.

כל זאת ועוד מפורט בהרחבה בספר תוך הפניה למקורות משפטיים זרים, לחוקים, פסיקה ושיח אקדמי בינלאומי.

טרמינולוגיה מקילה כלשהי או ציירת הגנות וסיגים שונים בדיון המהותי. השיח העולה בספר רצח ילדים בידי הויריהם מציג דיון משפטי חברתי מתקדם אודות התופעה המבקש לשנות את הדרך שבה נטאש פשע אלים זה בתודעה הציבורית: לא עוד חריג נדר שהנו תוצאה של מחלת נפש, אלא תופעה נפוצה המזועעת את החברה לעומקה וחוץ מעמדות, דורות ורבדים חברתיים.

עצוי סבורה כי הנעה העת שיוקצו

משותפת לכל משרד הממשלה. לדין בתופעת רצח ילדים בידי הויריהם הצעה זו נועדה בראש ובראשונה לבטל את סעיף 303 לחוק העונשין, וזאת בגין עמדת הסנגורייה בוועדה, כולל להגנה על ילדים ובמיוחד בסיכון שסבירה כי יש להותיר עבירה זו על כנה ולתקן את נוסחה. התנגדות הסנגוריה נבעה מהחשש של תיוג האם שרצתה אתולדת, כרוצחת והחרוגתה מהעבירה המלצות הוועדה עדין לא יושמו בפועל.

הצעת חוק העונשין (תיקון 119) הבוחנת מחדש את עבירות המהותה במדינת ישראל ואשר הוגשה ביולי